

**Tisková zpráva
Kancelář WHO v ČR
20. duben 2010**

Výstava „Smrt pravých neštovic“ a Evropský vakcinační týden 2010

20. DUBEN 2010 | Praha - Tento rok si celý svět připomíná bezprecedentní úspěch a vítězství Světové zdravotnické organizace (WHO) v boji proti infekčnímu onemocnění pravých neštovic (variola). Je tomu přesně 30 let, co Světové zdravotnické shromáždění jednohlasně deklarovalo dosažení celosvětového vymýcení této nemoci, která je zároveň první nemocí, kterou se podařilo vymýtit pomocí vakcinace. Při podpisu Deklarace o této globální eradikaci Dr. Halfdan Mahler tento historický okamžik výstižně shrnul do jedné věty: „Dosud lékaři podepisovali úmrtní list lidem; dnes ale poprvé lékař podepisuje úmrtní list nemoci – a to té nejzákeřnější.“

Pravé neštovice, či variola, byly doposud bezpochyby tou nejobávanější infekční nákazou, které přinášelo zjizvení, slepotu a nezřídka i smrt. Počet obětí tohoto onemocnění, navzdory faktu, že účinná očkovací látka byla známa již od konce 18. století, převýšil počty padlých ve všech válkách historie. Byla to velice krutá nemoc, jejíž smrtnost se pohybovala mezi 20-30%. Pod tíhou břímě této nemoci, se členské státy rozhodly pověřit WHO zřízením eradikačního programu. Díky zásluze českého experta pana profesora Karla Rašky, který v té době působil v ženevské centrále WHO jako ředitel Divize infekčních onemocnění, se podařilo prosadit eradikační program pravých neštovic jako prioritní a započít v eradikaci.

Světová zdravotnická organizace se tedy výzvě pravých neštovic postavila a cíleným celosvětovým programem nemoc úspěšně vymýtila. Hrála tak v tomto boji zcela jedinečnou roli – nejen tím, že zajistila mobilizaci zdrojů, i materiální zabezpečení, včetně vakcín a transportu, ale zároveň toto úsilí celosvětově koordinovala. Do národních programů boje proti neštovicím se zapojilo celkem asi 250 tisíc mužů a žen. V době intenzivní eradikace pracovalo v postižených zemích až 700 expertů této organizace.

Vymýcení pravých neštovic bylo průkopnickým činem a prvním případem svého druhu v dějinách medicíny. Pro Českou republiku je tento úspěch o to cennější, že se na něm podíleli

čeští a slovenští lékaři. Jejich přínos tomuto programu byl a zůstává vysoce oceňován Světovou zdravotnickou organizací i představiteli postižených států. V naší zemi toto úsilí a české a slovenské přispění k dosažení tohoto bezprecedentního úspěchu bohužel zůstalo dlouhá léta nedocenoeno a českému obyvatelstvu téměř neznámo. Proto se Kancelář WHO v České republice ve spolupráci s epidemiology-veterány eradikačního programu WHO a dalšími institucemi rozhodla tento úspěch formou výstavy připomenout.

Historické úspěchy imunizačních aktivit nám ovšem připomínají i výzvy současné a budoucí. Očkování a imunizace za poslední století sehrály důležitou roli. Kromě výše zmíněného úspěchu naprostého vymýcení pravých neštovic nutno zmínit i úspěch dosažení eliminace dětské obrny (polia) v Evropském regionu WHO roku 2002, a to díky vakcinaci. Díky této metodě rovněž poklesl výskyt spalniček o více než 85% za posledních deset let.

Negativní dopady nedostatečné imunizace mluví samy za sebe: opětovný výskyt nemocí, které se zdály být pod kontrolou; šíření výskytu specifických onemocnění do zemí, ve kterých byly původně tyto nemoci již eliminovány; stále narůstající počet nemocných, postižených a zemřelých, stejně tak jako závažné břímě pro zdravotnické systémy.

Ve snaze zdůraznit regionální výzvy v oblasti imunizace se v roce 2005 Regionální výbor pro Evropu Světové zdravotnické organizace rozhodl uspořádat každoroční kampaň **Evropský vakcinační týden**, která slouží jako klíčová strategie pro zajištění vysoké proočkovanosti. Tématem letošní kampaně, která bude probíhat v týdnu od 24. dubna do 1. května, je zdůraznění regionální priority eliminace spalniček a vrozených zarděnek v Evropském regionu WHO do konce roku 2010.

Ředitelka Kanceláře Světové zdravotnické organizace Dr. Alena Šteflová potvrzuje: "Evropský vakcinační týden využívá pozitivního dopadu cílené komunikace na publikum se záměrem zvýšení povědomí o úspěších a přínosech imunizace. Je důležité, aby země celého Evropského regionu Světové zdravotnické organizace měly dostatečné, vyvážené a přesné informace o rizicích jednotlivých onemocnění a přínosech, které imunizace skýtá."

"Imunizace je základní právo každého člověka a nedostatečná proočkovanost každého dítěte je porušení jeho nezadatelného práva. Každé úmrtí na nemoc, které se dá předcházet očkováním, představuje naše kolektivní selhání," dodává paní doktorka Šteflová.

Pro více informací:

MUDr. Alena Šteflová, PhD.
Ředitelka Kanceláře WHO v ČR
Dotazy posílejte na: neb@euro.who.int